

Debat over ruimtelijke kwaliteit

Wonderlijke opstelling sommige gemeenten

Corporaties kunnen een grote rol spelen in het realiseren van ruimtelijke kwaliteit. Maar daarvoor zullen ze meer moeten uitventen wat ze doen. Het is een van de suggesties tijdens het Futura-debat over ruimtelijke kwaliteit in de stad.

Tekst: Marjon van Weersch.

Wat is ruimtelijke kwaliteit nu eigenlijk? Wat is een goede definitie van dit begrip? De bezoeker die van het Futura-debat over ruimtelijke kwaliteit in de stad een helder antwoord op deze vragen verwachtte, ging onbevredigd naar huis. Want ook op deze avond lukte het niet om volledig grip te krijgen op het begrip ruimtelijke kwaliteit. Maar de aanwezigen – medewerkers van gemeenten, corporaties en projectontwikkelaars – leken zich daar niet aan te storen. Het gebrek aan een eenduidige definitie van het begrip, vormde geen belemmering er levendig over te discussiëren.

Rein Geurtsen, architect, werkt al twintig jaar voor corporaties. In zijn visie heeft ruimtelijke kwaliteit te maken met zowel programmatische stedenbouw, als de ontwikkeling van gemeenschappelijke voorzieningen en het nadenken over architectuur. Zaken die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn én bij corporaties in goede handen. 'Neem de programmatische stedenbouw', gaf Geurtsen als voorbeeld. 'Een goede mix van laag- en hoogbouw, van koop en huur, van goedkope en duurdere woningen. Van woonhuizen en maatschappelijke voorzieningen. Dat is zonder corporaties ondenkbaar.' Corporaties kunnen volgens hem dan ook een grote rol spelen in het realiseren van ruimtelijke kwaliteit. 'Daarom is het zo won-

derlijk dat sommige gemeenten deze rol van corporaties veronachtzamen en bij stadsvernieuwing het heft volledig in eigen hand nemen', vervolgde Geurtsen. Ter illustratie verhaalde hij over een gemeente die een corporatie per brief opdroeg hoeveel woningen er terug gebouwd dienden te worden na de sloop van een wijk, uit hoeveel hoog- en laagbouw die nieuwbouw moest bestaan en zo nog wat eenzijdige eisen stelde. Verschillende corporatiemedewerkers in de zaal herkenden dit beeld. Hannie Kunst, tegenwoordig wethouder in Nijmegen en voormalig directeur-bestuurder

directeur-bestuurder van TIWOS in Tilburg. 'Maar corporaties zijn niet verplicht deze verantwoordelijkheid op zich te nemen', vervolgde hij. 'Het hangt nu van de toevallige omstandigheid af of er iemand werkzaam is die architectuur leuk vindt.' De vervolgens door Van der Meulen haast terloops geplaatste opmerking dat de overheid daarom meer invloed moet krijgen op de kwaliteit van de nieuwbouw, werd door de aanwezigen niet opgepakt. De discussie spitst zich toe op het feit dat architectonische kwaliteit van woningen en de stad blijkbaar vaak afhangt van de toevallige interesse van een

'Zorg dat je de rol krijgt die je toekomt'

van corporatie Standvast Wonen, vond het voorbeeld verbijsterend. 'Corporaties hebben veel in huis, dus zorg dat je de rol krijgt die je toekomt', adviseerde ze haar voormalige collega's. Daarbij gaf ze een concrete tip. 'Deze zomer schrijven de politieke partijen hun programma's voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart volgend jaar. Zorg dat je daarin genoemd wordt, vent meer uit wat je doet.'

KWALITEIT VAN DE NIEUWBOUW

Ook de architectonische aspecten van ruimtelijke kwaliteit kwamen aan bod. Moeten corporaties enkel zorgen voor een goede basiskwaliteit van hun bezit? Zijn extra's voor architectonische en stedenbouwkundige iconen ongepast, zeker gezien de kredietcrisis? Niemand bleek het met deze stelling eens te zijn. 'Juist nu moeten we investeren in architectonische kwaliteit, de rente is nog nooit zo laag geweest', vond Otto van der Meulen,

corporatiebestuurder, een bevoegde wethouder of een enthousiaste projectontwikkelaar. In die keten van gemeente, architecten, corporaties, projectontwikkelaars en niet te vergeten de bewoners, moet de garantie voor een goede ruimtelijke kwaliteit gezocht worden, zei Futura-directeur Jan Kammeyer tot slot. 'In het optimaliseren van deze keten is nog een wereld te winnen.' Maar dat was deze avond wel al helder geworden. ◀

Op 1 oktober organiseert Futura, samenwerkingsverband van een aantal Brabantse corporaties, een debat over ruimtelijke kwaliteit en opdrachtgeverschap. De deelnemers kunnen daarover van gedachten wisselen met onder meer rijksbouwmeester Liesbeth van der Pol. Meer informatie www.futurawonen.nl.